

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัล: กรณีศึกษา
สำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน
Factors Affecting the Technology Acceptance and Learning of Personnel in the
Digital Age: A Case Study of Regional Irrigation Office 11,
Royal Irrigation Department

จิรตติกาล สุขสิงห์¹ สิปปณรงค์ กาญจนาวงศ์ไพศาล^{2*} และภุรี จิตลาดาพร³

สำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน¹

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา²

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น³

Jirattikarn Suksing¹ Sipnarong Kanchanawongpaisan^{2*} and Poori Chitladaporn³

Irrigation Office 11, Royal Irrigation Department¹

College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University²

Language Institute, Khon Kaen University³

Received: February 8, 2024

Revised: March 13, 2024

Accepted: March 15, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยในการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัล 3) เพื่อได้สมการทำนายปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน การวิจัยนี้มีพื้นฐานมาจากรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อประเมินความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประโยชน์ โดยข้อมูลจากบุคลากร 697 คน ในหน่วยงานย่อย 14 หน่วยงาน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 129 ตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทั้ง 14 หน่วยงานภายใต้กำกับของสำนักงานชลประทานที่ 11 จากการศึกษา พบว่า 1) บุคลากรมีการให้การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีในระดับสูง 2) ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ความง่าย และการฝึกฝน และการสนับสนุนจากองค์กร (TS) เป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อการยอมรับเทคโนโลยี โดยมีความเห็นว่าความสะดวกในการใช้งาน และการสนับสนุนจากองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ และการพัฒนาขีดความสามารถด้านการรับรู้ประโยชน์ (PU) ยังมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการยอมรับ แม้ว่าจะอยู่ในระดับที่น้อยกว่าแต่ก็บ่งบอกถึงความสำคัญของการรับรู้ประโยชน์ในการใช้เทคโนโลยี ในขณะที่บรรยากาศภายในองค์กรไม่มีผลในการทำนายการยอมรับเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญ และ 3) จากโมเดลสมการที่ได้จากการศึกษาทำให้เข้าใจบริบทขององค์กร สำนักงานชลประทานที่ 11 ว่ามีการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีในระดับที่เป็นที่น่าพอใจสำหรับองค์กรภาครัฐ ซึ่งจะเป็ประโยชน์แก่ผู้บริหารองค์กรในการวางนโยบายการพัฒนาและส่งผลต่อประชาชนในที่สุด

*สิปปณรงค์ กาญจนาวงศ์ไพศาล (Corresponding Author)

e-mail: sipnarong.ka@ssru.ac.th

คำสำคัญ: การยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยี รูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี สำนักงานชลประทานที่ 11

Abstract

The objectives of this research were 1) to study factors in the acceptance and learning of technology of personnel in the digital age, 2) to study factors affecting the acceptance and learning of technology of personnel in the digital age and 3) to obtain the equation predicting the acceptance and learning of technology of personnel in the digital age of Regional Irrigation Office 11, Royal Irrigation Department. This research was based on the Technology Acceptance Model (TAM) using multiple regression analysis to assess the relationship between perceived benefits. The data was obtained from the population of 697 personnel in 14 sub-agencies and 129 samples were selected by stratified random sampling from all 14 agencies under the supervision of Regional Irrigation Office 11. The study found that 1) personnel accepted and learned technology at the high level 2) the results of multiple regression analysis revealed that the factors of perceived ease and training and support from the organization (TS) were significant predictors of technology acceptance. In addition, ease of use and organizational support were essential in promoting technology adoption and capability development. Perceived usefulness (PU) also had a positive influence on acceptance. Although to a lesser extent, it indicated the importance of perceived usefulness in predicting technology acceptance. The atmosphere within the organization had no significant effect in predicting technology adoption, and 3) the equation model obtained from the study enhanced an understanding of the organizational context of Regional Irrigation Office 11 that the acceptance and learning of technology of government organizations were found at the satisfactory level. This benefited organization executives in formulating development policies which ultimately affected the people.

Keywords: Acceptance and Learning of Technology, Technology Acceptance Model (TAM), Regional Irrigation Office 11

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้ปฏิวัติแนวทางการทำงานของหน่วยงานและทุกองค์กรทั่วโลก โดยเฉพาะในยุคที่ปัญญาประดิษฐ์ AI (Artificial Intelligence) เข้ามามีบทบาทในการทำงาน (จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ และคณะ, 2566) ความจำเป็นสำหรับองค์กรในการทำความเข้าใจพลวัตของการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยี ของบุคลากร จึงไม่เคยมี เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต้องทำการศึกษาให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Saif et al., 2024) อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่องค์กรทั่วไปกำลังประสบอยู่ คือ บุคลากรยังมีทักษะ และความเชี่ยวชาญในการใช้งานเทคโนโลยีในอัตราค่อนข้างต่ำ ในขณะเดียวกันที่องค์กรต่าง ๆ ได้มีการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัย ให้มีการใช้งานง่าย และเพื่อให้เข้าถึงการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์คือความสำเร็จขององค์กร (องอาจชาญประสิทธิ์ชัย, 2566)

รูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) ซึ่งนำเสนอโดย Davis (1989) จึงถูกยกขึ้นมาเป็นกรอบแนวทางการศึกษา การออกแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ออกแบบอุปกรณ์การใช้งาน โปรแกรมต่าง ๆ ที่ใช้ทั้งภายใน และภายนอกองค์กรโดยยึดจากรากฐานทางทฤษฎีในการสำรวจพลวัตของการใช้เทคโนโลยี

ของบุคคลทั่วไป โดยคำนึงถึงการรับรู้ประโยชน์ และความง่ายในการใช้งานเป็นปัจจัยสำคัญในการที่บุคคลจะยอมรับหรือนำเทคโนโลยีมาใช้ (Davis, F. 1989) โดยในภายหลังได้มีการพัฒนาการวิจัยและได้ขยายออกไป โดยได้คำนึงถึงเรื่องของการสนับสนุนขององค์กร และการฝึกอบรม และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่ออธิบายความซับซ้อนของการบูรณาการเทคโนโลยีในสถานที่ทำงานได้ดียิ่งขึ้น (Powell et al., 2024)

ในบริบทของประเทศไทย ที่อยู่ในยุคสมัยของการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัลที่พลวัตความเปลี่ยนแปลงกำลังเติบโตขึ้น ในภาคส่วนต่าง ๆ ของทุก ๆ องค์กร (ประทวน วันนิจ และมนูญ สอนโพนงาม, 2565) การทำความเข้าใจการยอมรับเทคโนโลยีกลายเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับองค์กรภาครัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามโครงการริเริ่มการพัฒนาในระดับชาติ (วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ และเวทยา ใฝ่ใจดี, 2563) หน่วยงานภาครัฐ เช่น สำนักงานชลประทาน สังกัดกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ การบูรณาการเครื่องมือดิจิทัลถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประสิทธิภาพการดำเนินงานและความยั่งยืน (กรมชลประทาน, 2566)

จากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการยอมรับ และการใช้เทคโนโลยีของบุคลากรในองค์กรบางส่วน เช่น การตามเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นไม่ทัน ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพการศึกษานี้มุ่งหวังที่จะสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน การวิจัยนี้จะศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความสะดวกในการใช้งาน การฝึกอบรม และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี และบรรยากาศขององค์กรต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีของบุคลากรในหน่วยงานย่อย 14 แห่ง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ข้อค้นพบจากการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวข้องต่อองค์กรภาครัฐ เอกชน ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศเพื่อเป็นการกำหนดนโยบาย และกลยุทธ์องค์กรภายในกระบวนการทัศน์ของการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

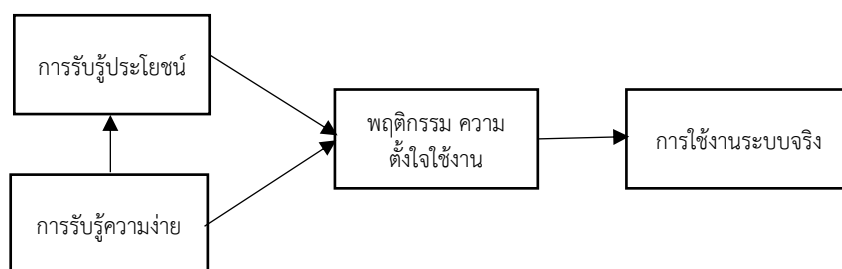
1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัล ของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน
3. เพื่อได้สมการทำนายปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

ทฤษฎีรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance Model (TAM)

ทฤษฎีรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี Technology Acceptance Model (TAM) นำเสนอโดย Davis ในปี 1989 กลายเป็นกรอบพื้นฐานในการทำความเข้าใจว่าผู้ใช้ยอมรับ และใช้เทคโนโลยีอย่างไร แบบจำลองดังกล่าวกำหนดปัจจัยหลักสองประการ ได้แก่ การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceive Usefulness: PU) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceive Ease of Use: PEOU) กำหนดความตั้งใจของแต่ละคนในการใช้ระบบ ซึ่งในทางกลับกันสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้งานจริงซึ่งส่งผลถึงผู้ใช้ออกแบบการใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Davis, 1989) Davis ระบุว่า การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceive Usefulness: PU) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceive Ease of Use: PEOU) ได้รับอิทธิพลจากตัวแปรภายนอก และการรับรู้เหล่านี้เป็นสื่อกลางถึงผลกระทบของปัจจัยภายนอกต่อ

ความตั้งใจ และพฤติกรรมการใช้งาน (Behavioral Intention to use) และส่งผลต่อการใช้งานจริง (Actual System Use) ในท้ายที่สุด (Tanjung, M. , & Herwindhani, K., 2023)

ภาพที่ 1 รูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (TAM)

ที่มา: (Naeini, F. & Krishnam, B. 2012)

การรับรู้ประโยชน์ (Perceived Usefulness: PU) เป็นโครงสร้างหลักของ ทฤษฎีรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) หมายถึง ระดับที่บุคคลเชื่อว่าการใช้ระบบใดระบบหนึ่งจะช่วยเพิ่มงานของตนได้ แนวคิดนี้มีรากฐานมาจากความเข้าใจที่ว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะยอมรับ และใช้เทคโนโลยีหากเห็นว่า มีประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน ประสิทธิภาพ หรือผลผลิตของตน กล่าวอีกนัยหนึ่ง หากเทคโนโลยี ถูกมองว่ามีประโยชน์ ผู้ใช้ก็จะมีแนวโน้มที่จะยอมรับมากขึ้น เพราะพวกเขาคาดหวังว่ามันจะส่งผลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่มีประสิทธิภาพในการยอมรับ และพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยี (Mogaji et al., 2024) จากเหตุผลที่ว่า โดยทั่วไปแล้วแต่ละบุคคลจะมีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบเมื่อสร้างการ ตัดสินใจเกี่ยวกับประโยชน์ของเทคโนโลยีในบริบทการทำงาน การรับรู้ประโยชน์ของเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อความสำเร็จในการนำไปใช้ และการพัฒนาต่อยอด ถึงส่งผลต่อประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีที่ชัดเจน ต่อประสิทธิภาพในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และสร้างความมั่นใจว่าเทคโนโลยีสอดคล้องกับเป้าหมาย และงานของผู้ใช้ การฝึกอบรม และการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพยังช่วยให้ผู้ใช้รับรู้ และใช้ประโยชน์จากประโยชน์ ของเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเป็นประโยชน์ที่รับรู้ได้ (Davis et al., 1989)

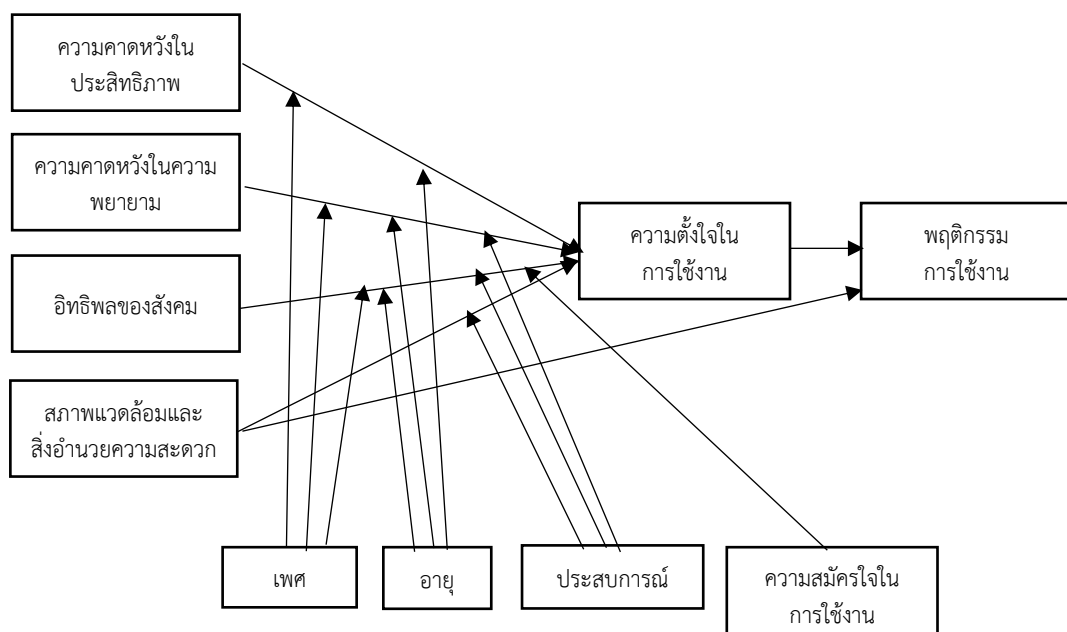
การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (Perceive Ease of Use)

การรับรู้ความสะดวกในการใช้งาน เป็นอีกปัจจัยสำคัญอีกประการของรูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) หมายถึง ระดับที่บุคคลเชื่อว่าการใช้ระบบใดระบบหนึ่งจะปราศจากความ พยายาม แนวคิดนี้นั้นเน้นถึงแง่มุมการใช้งานของเทคโนโลยี โดยแนะนำว่าหากผู้ใช้ที่มีศักยภาพรับรู้ว่าเทคโนโลยีนั้นง่ายต่อ การเรียนรู้ และใช้งาน จะมีแนวโน้มที่จะรับ และใช้งานต่อไป ความสะดวกในการใช้งานที่รับรู้ได้นั้นเชื่อมโยงกับการ ออกแบบที่ใช้งานง่าย และลดความซับซ้อนในการทำงาน และการใช้เทคโนโลยี และเมื่อเทคโนโลยีถูกมองว่าใช้งานง่าย ช่วยลดภาระด้านการรับรู้ จะทำให้ผู้ใช้มีแนวโน้มที่จะเข้าถึง และใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในการทำงาน หรือชีวิตประจำวัน มากขึ้น ความง่ายในการใช้งานถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในช่วงเริ่มแรกของการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งผู้ใช้จะสร้างความ ประทับใจแรกพบ และตัดสินใจว่าจะใช้เทคโนโลยีต่อไปหรือไม่ (Venkatesh et al., 2003)

จากรากฐานนี้ การวิจัยในภายหลังได้มีการศึกษารูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) และขยายรูปแบบเพื่อรวมตัวทำนายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนถึงความซับซ้อน ของการโต้ตอบระหว่างผู้ใช้กับเทคโนโลยีที่มีมากขึ้นในยุคปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น Venkatesh & Davis (2000) ได้แนะนำ TAM2 ซึ่งรวมเอากระบวนการมีอิทธิพลทางสังคม (บรรทัดฐานเชิงอัตนัย ความสมัครใจ และภาพลักษณ์) และ กระบวนการเครื่องมือทางการรับรู้ (ความเกี่ยวข้องของงาน คุณภาพผลผลิต การสาธิตผลลัพธ์ และการรับรู้การใช้งาน

ง่าย) เข้ามาในแบบจำลอง ส่วนขยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพลังการทำนายของโมเดล และทำความเข้าใจปัจจัยกำหนดการรับรู้ถึงประโยชน์และความตั้งใจในการใช้งานโดยละเอียดยิ่งขึ้น (จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ และคณะ, 2566)

นอกจากนี้ โมเดลทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีแบบครบวงจร (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology: UTAUT) เสนอโดย Venkatesh et al., (2003) รวมองค์ประกอบจาก TAM และโมเดลการยอมรับของผู้ใช้อื่น ๆ เพื่อนำเสนอกรอบการทำงานที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายความตั้งใจของผู้ใช้ที่จะใช้ระบบสารสนเทศ และพฤติกรรมการใช้งานภายหลัง โมเดล UTAUT ระบุโครงสร้างหลัก 4 โครงสร้าง (ความคาดหวังด้านประสิทธิภาพ ความคาดหวังด้านความพยายาม อิทธิพลทางสังคม และเงื่อนไขในการอำนวยความสะดวก) เป็นปัจจัยกำหนดโดยตรงของความตั้งใจ และพฤติกรรมการใช้งานโดย เพศ อายุ ประสบการณ์ และความสมัครใจในการใช้งานทำหน้าที่เป็นปัจจัยกลั่นกรอง เช่น การยอมรับการใช้เงินดิจิทัลในปัจจุบันที่เปลี่ยนจากระบบการชำระเงินสดมาเป็นการทำธุรกรรมผ่านทางดิจิทัล องค์ประกอบทฤษฎีการยอมรับการใช้เทคโนโลยีแบบครบวงจรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดให้แก่ผู้ใช้ และผู้วางระบบได้ว่าจะเกิดผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด (Sakib et al., 2024)

ภาพที่ 2 รูปแบบทฤษฎีการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีแบบครบวงจร UTAUT ที่มา: (Venkatesh et al., 2003)

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ยังคงมีการศึกษาและพัฒนา และประยุกต์ใช้รูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) เพื่อทำความเข้าใจการยอมรับเทคโนโลยีในบริบทต่าง ๆ ของผู้ใช้ เช่น การใช้งานธนาคารบนมือถือ ระบบ E-commerce E-learning รวมถึงเทคโนโลยีด้านการดูแลสุขภาพอีกด้วย

กรมชลประทาน

เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่จัดให้ได้มาซึ่งน้ำเพื่อกักเก็บรักษา ควบคุมส่ง ระบาย หรือแบ่งน้ำ เพื่อการเกษตร การพลังงาน การสาธารณสุขโรค หรือการอุตสาหกรรม และหมายรวมถึงการป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ กับการคมนาคมทางน้ำซึ่งอยู่ในเขตชลประทานที่รับผิดชอบ กรมชลประทานเริ่มให้บริการแก่ประชาชนไทยตั้งแต่ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมีการขุดลอกคลอง และขุดคลองขึ้นใหม่ในบริเวณทุ่งราบภาคกลางจำนวนมาก ดำเนินการโดยเอกชน เมื่อ พ.ศ. 2431 เริ่มขุดคลองเมื่อ พ.ศ. 2433 จุดมุ่งหมายเพื่อควบคุมการเก็บกักน้ำเพื่อการเพาะปลูก และสร้างประตูเรือสัญจร เพื่อการคมนาคมขนส่งทางน้ำตลอดทั้งปีให้แก่ประชาชน สืบเนื่องถึงปัจจุบัน กรมชลประทานได้กำหนดความรับผิดชอบขององค์กรไว้ว่า

“พัฒนาแหล่งน้ำ ตามศักยภาพของกลุ่มน้ำให้เพียงพอ และจัดสรรน้ำให้กับผู้ใช้น้ำทุกประเภท เพื่อให้ผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ตลอดจนป้องกันความเสียหายอันเกิดจากน้ำ” โดยการบริหารงานขององค์กรแบ่งอำนาจหน้าที่ออกเป็น สำนักงานชลประทานที่ 1-17 แยกตามเขตการดูแลเฉพาะในแต่ละสำนักงาน เพื่อการบริหารงานที่คล่องตัว และในปัจจุบันกรมชลประทานได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “กรมชลประทานเป็นองค์กรอัจฉริยะ ที่มุ่งสร้างความมั่นคงด้านน้ำ (Water Security) เพื่อเพิ่มคุณค่าการบริการ ภายในปี 2580”

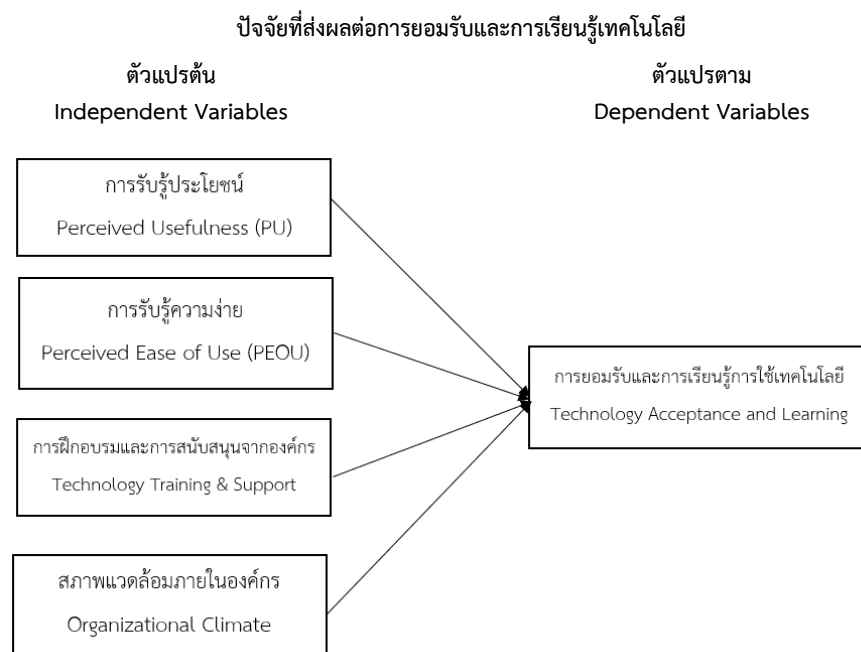
จากการกำหนดวิสัยทัศน์จะ พบว่า กรมชลประทานซึ่งเป็นองค์กรภาครัฐ ถึงแม้ว่าจะเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นมาเป็นระยะเวลานานแต่ในปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงองค์กรเข้าสู่ยุคดิจิทัล เพื่อเปลี่ยนให้กลายเป็นองค์กรอัจฉริยะ โดยมีการร่าง “แผนปฏิบัติการดิจิทัล กรมชลประทาน ปี พ.ศ. 2564 – 2568” ที่มีการกำหนดนโยบายที่มีความชัดเจนในการนำองค์กรเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน (กรมชลประทาน, 2566)

สำนักงานชลประทานที่ 11

เป็นหน่วยงานภายใต้กำกับดูแลของกรมชลประทาน โดยสำนักงานชลประทานที่ 11 มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาครสมุทรปราการ และบางส่วนของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นครนายก และจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีหน่วยงานภายใต้สังกัดสำนักงานชลประทานที่ 11 ทั้งสิ้น 14 หน่วยงาน มีดังนี้ 1) ส่วนกลาง สำนักงานชลประทานที่ 11 2) โครงการชลประทานจังหวัดนนทบุรี 3) โครงการชลประทานจังหวัดปทุมธานี 4) โครงการจังหวัด 5) ชลประทานจังหวัดสมุทรปราการ 6) โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาพระองค์ไชยานุชิต 7) โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาชลหารพิจิตร 8) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตเหนือ 9) โครงการส่งน้ำและรังสิตใต้ 10) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด-บางยี่หน 11) โครงการส่งน้ำ และบำรุงรักษาพระยาบันลือ 12) ส่งน้ำและบำรุงรักษาภาษีเจริญ 13) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพระพิมล 14) โครงการก่อสร้างชลประทานที่ 11 (สำนักงานชลประทานที่ 11, 2567) โดยในปัจจุบันกรมชลประทานได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในหลากหลายมิติ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการ เช่น ระบบการตรวจวัดระดับน้ำแบบ เรือลัดไหม เพื่อประกอบการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการควบคุมระดับน้ำที่ผันให้แก่ประชาชน หรือระบบการแจ้งเตือนระบบน้ำขึ้นลงในช่วงฤดูแล้ง หรือช่วงฤดูน้ำหลากที่ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวกมากขึ้น ผลที่ได้ก็เกิดแก่ประชาชนผู้เข้ารับบริการ เป็นต้น

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงรูปแบบการพัฒนาของกรมชลประทานที่ส่งผลต่อการทำงานของหน่วยงานย่อยภายใต้การกำกับดูแลของกรมฯ ผู้วิจัย พบว่า แนวคิดการยอมรับการใช้เทคโนโลยี อันประกอบด้วย การรับรู้ประโยชน์ การรับรู้ความง่ายในการใช้งานเทคโนโลยี จากทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) รวมไปถึงการฝึกอบรม และการสนับสนุนจากองค์กร และสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะสามารถเป็นตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทานได้

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H₁: การรับรู้ประโยชน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน

H₂: การรับรู้ความง่ายในใช้งานมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน

H₃: การฝึกอบรม และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน

H₄: บรรยากาศขององค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเทคโนโลยีของบุคลากรในยุคดิจิทัลของสำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 ที่มีหน่วยงานย่อยทั้งสิ้น 14 หน่วยงาน จำนวนบุคลากรทั้งสิ้น 697 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* Power โดยการเลือกกลุ่มสถิติ (Test Family) F-test เลือกสถิติ (Statistical Test) Linear Multiple Regression: Fixed Model, R² Deviation From Zero และเนื่องจากไม่ทราบค่าประมาณการพารามิเตอร์ในอดีต จึงได้เลือกใช้การกำหนดค่าขนาดอิทธิพลสำเร็จรูป โดยเลือกกำหนดค่าขนาดอิทธิพล ขนาดกลาง Effect Size = 0.15 (Faul et al., 2007) โดยยอมรับค่าความคลาดเคลื่อน Error Prob. = 0.05 กำหนดให้มีค่าความเชื่อมั่นของการทดสอบเท่ากับ Power (1-B error Prob.) = 0.95 จำนวนของตัวแปรพยากรณ์ Number of Predictor = 4 จากการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 129 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทั้ง 14 หน่วยงานภายใต้กำกับของสำนักงานชลประทานที่ 11

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 21 แบบสถิติในการคำนวณหาผลลัพธ์ทางสถิติ และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ก่อนออกทำการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ

ความแม่นยำของเครื่องมือในการวิจัย (Validity Test) โดยใช้การตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องวัตถุประสงค์ (Index of Objective Congruency: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านทำการประเมิน หลังจากนั้นทำการทดสอบเพื่อประเมินความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability Test) ทำการทดสอบโดยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 30 ชุด (Pilot Test) ผลการทดสอบ พบว่า คะแนนอัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha) อยู่ที่ .997 หลังจากกระบวนการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยเป็นที่เรียบร้อย ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมทั้งแบบปฐมภูมิ และทุติยภูมิเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลในการวิเคราะห์

ผลการศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 การศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ตำแหน่งงาน ฝ่ายบริหาร จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 เวลาส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีในการทำงาน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 และมีระยะเวลาในการทำงานในสำนักงานชลประทานที่ 11 ระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 42.6

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

	PU	PEOU	TS	OC	TA
PU	1				
PEOU	-.264**	1			
TS	.124	.067	1		
OC	-.144	-.115	-.004	1	
TA	.196*	.233**	.310**	-.091	1

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ของตัวแปรระหว่างการฝึกอบรม และสนับสนุนจากองค์กร (TS) กับการยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับกลางที่ .310** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รองลงมา คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความง่าย (PEOU) กับการยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับกลางที่ .233** อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

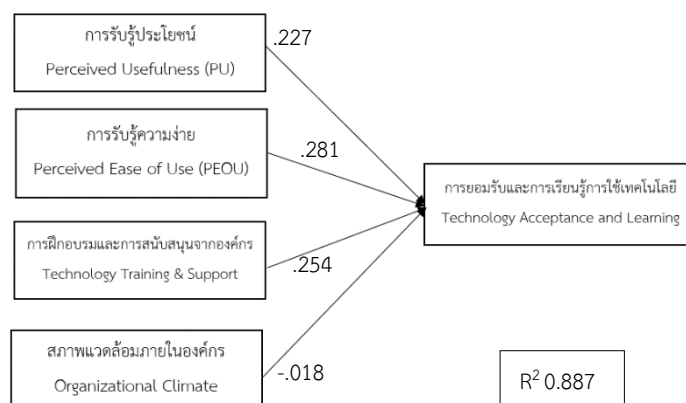
จากการตรวจสอบภาวะร่วมของตัวแปรแบบเส้นตรง (Multi-Collinearity) ด้วยค่าสถิติ Tolerance และค่า VIF ในตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า Tolerance ไม่เข้าใกล้ศูนย์กล่าว คือ มีค่ามากกว่า 0.10 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระทุกตัวต่ำกว่า 10 ทำให้ไม่มีปัญหา Multi-collinearity (Miles, 2014) จึงสามารถใช้ตัวแปรอิสระทุกตัวที่เก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยีในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 ด้วยสถิติ สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t-Test	P-Value (Sig.)	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	1.059	.695	-	1.524	.013	-	-
PU	.227	.084	.232	2.698	.008*	.880	1.137
PEOU	.281	.087	.274	3.216	.002*	.896	1.116
TS	.254	.079	.263	3.219	.002*	.973	1.028
OC	-.018	.079	-.025	-.302	.763	.973	1.028
R =0.942, R square = 0.887, Std. Error =.23060							

**ระดับนัยสำคัญ 0.01 * ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบ Enter พบว่า เมื่อการรับรู้ความง่าย (PEOU) เปลี่ยนไป 1 หน่วย จะส่งผลให้การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 เปลี่ยนแปลงไป .281 หน่วย โดยเฉลี่ยอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นคงที่ รองลงมาคือ เมื่อการฝึกอบรม และสนับสนุนจากองค์กร (TS) เปลี่ยนไป 1 หน่วย จะส่งผลให้การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 เปลี่ยนแปลงไป .254 หน่วย โดยเฉลี่ย เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นคงที่อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รองลงมา คือ เมื่อการรับรู้ประโยชน์ (PU) เปลี่ยนไป 1 หน่วย จะส่งผลให้การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 เปลี่ยนแปลงไป .227 หน่วย อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยเฉลี่ย เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นคงที่ และอันดับสุดท้าย เมื่อสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (OS) เปลี่ยนไป 1 หน่วย จะส่งผลให้การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 เปลี่ยนแปลงไป -.018 หน่วย โดยเฉลี่ย เมื่อควบคุมให้ตัวแปรอื่นคงที่ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจากค่า R Square ที่ 0.887 หมายถึง โมเดลที่ทำการพิสูจน์นี้สามารถอธิบายความผันแปรได้ถึง ร้อยละ 88 ตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

โดยสามารถเขียนเป็นโมเดลสมการพยากรณ์ทำนายได้ ดังนี้

$$TA = 1.059 + .227*(PU) + .281*(PEOU) + .254*(TS) - .018(OC)$$

จากผลการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สถิติสมการถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 อยู่ในระดับสูง โดยพบค่าเฉลี่ยของแต่ละคำตอบ โดยเฉลี่ย สูงกว่า 4.00 และมีการใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอเหตุจากกรมชลประทาน มีเครื่องมือที่ทำให้บุคลากรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้นมีการใช้งานที่ง่าย และทันสมัยจึงส่งผลให้บุคลากรเกิดความสะดวก มีการทำงานที่รวดเร็วคล่องตัวมากขึ้นกว่าระบบการทำงานแบบดั้งเดิม

ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สามารถพยากรณ์ การยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี (TA) ในหน่วยงานสำนักงานชลประทานที่ 11 สูงที่สุด คือ เมื่อการรับรู้ความง่าย (PEOU) กล่าวคือ เมื่อบุคลากรมีความรู้สึกว่าการเข้าถึงเทคโนโลยี และการใช้งานมีความง่าย และสะดวกในการใช้งานก็จะส่งผลให้เกิดการยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้น รองลงมาคือ การฝึกอบรมและสนับสนุนจากองค์กร (TS) กล่าวคือ เมื่อบุคลากรต้องมีการใช้เทคโนโลยี การฝึกอบรมในการใช้งาน และการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้เกิดการเปิดรับ และการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ต่อมา คือ การรับรู้ประโยชน์ (PU) พบว่าเมื่อบุคลากรรับรู้ได้ว่าการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ นั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเอง และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรเหล่านั้นก็จะมีความตั้งใจในการยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้นเป็นลำดับ แต่สำหรับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร (OC) จากการสำรวจในครั้งนี้ พบว่า บุคลากรไม่เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายในองค์กรจะส่งผลให้เกิดการยอมรับ และการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีที่มากขึ้นหรือลดลงแต่อย่างใด

อภิปรายผล

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีในระดับสูงของบุคลากร สำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการทำงานเป็นประจำ เนื่องจากกรมชลประทานจัดให้มีการเข้าถึง และใช้งานง่าย และเครื่องมือที่ทันสมัย การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของความสะดวกในการเข้าถึง และความทันสมัยของเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการยอมรับ และการเรียนรู้ของผู้ใช้ (เดื่อนใจ เขียนขานา, 2564) การรับรู้ความง่ายในการใช้งาน (PEOU) เป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยี (TA) ซึ่งสอดคล้องกับโมเดลการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) โดยวางตำแหน่งว่าความสะดวกในการใช้งานเป็นตัวกำหนดการนำเทคโนโลยีมาใช้ของผู้คน (Davis, 1989) การค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า ยิ่งบุคลากรต้องใช้ความพยายามน้อยลงในการใช้เทคโนโลยีเท่าไร พวกเขาก็น่าจะมีแนวโน้มที่จะยอมรับ และมีส่วนร่วมกับเทคโนโลยีมากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับ (สุดารัตน์ พุ่มใหญ่, 2567) ที่พบว่าการตัดสินใจใช้แพลตฟอร์มสตรีมมิ่งของคนวัยทำงานนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย ด้านการรับรู้ประโยชน์ และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน บุคคลเหล่านั้นจึงตัดสินใจใช้

การฝึกอบรม และการสนับสนุนองค์กร (TS) เป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากการฝึกอบรมที่มีโครงสร้าง และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Elbadawy, A. & Saad, M. 2023) ที่พบว่า การที่บุคคลจะมีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยี หรือการที่จะเปิดใจยอมรับ ขึ้นอยู่กับการฝึกฝนการใช้งานอย่างสม่ำเสมอ องค์กรต้องมีการสนับสนุนจัดอบรม จัดกิจกรรมให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าถึงระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้งานสูงสุด ซึ่งจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มการยอมรับเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนดังกล่าวไม่เพียงแต่อำนวยความสะดวกในการใช้งานเบื้องต้นเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่การบูรณาการเทคโนโลยีที่ลึกซึ้งและยั่งยืนมากขึ้น (Albeedan et al., 2023)

การรับรู้ประโยชน์ (PU) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญ แม้ว่าจะมีประสิทธิภาพในการทำนายการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีน้อยกว่าการรับรู้ความง่าย (PEOU) และการฝึกอบรม และการสนับสนุนองค์กร (TS) การค้นพบนี้ สอดคล้องกับกรอบการทำงานของ TAM ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการรับรู้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเป็น แรงจูงใจสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ (Davis, 1989) พนักงานที่ตระหนักถึงประโยชน์ที่จับต้องได้ของเทคโนโลยีต่อ งานของตน มีแนวโน้มที่จะยอมรับ และเรียนรู้เทคโนโลยีมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Saif et al., 2024) ที่สนับสนุนว่าการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน รวมถึงการใช้ AI อย่าง ChatGPT ผู้ใช้ก็ต้องมีความเข้าใจในด้านประโยชน์ และการรับรู้ความง่ายในการใช้งาน จึงจะสามารถใช้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามสิ่งที่น่าสนใจ คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (OC) ไม่พบว่า เป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษานี้ ซึ่งเป็นการเบี่ยงเบนไปจากงานเขียน บางประเด็นที่เน้นความสำคัญของสภาพแวดล้อมขององค์กรในการยอมรับเทคโนโลยี ความแตกต่างนี้อาจบ่งบอกถึง วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นเอกลักษณ์ของกรมชลประทานที่ 11 หรืออาจชี้ให้เห็นว่าปัจจัยอื่น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้อยู่ใน บริบทที่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญด้านปัจจัยอื่นมากกว่า สภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งอาจจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม ต่อไป

กล่าวโดยสรุป คือ ค้นพบใหม่ในงานวิจัยนี้อยู่ที่บริบทเฉพาะและการมุ่งเน้นตัวแปรพยากรณ์ โดยจากการนำ ตัวแปรหลักของทฤษฎี รูปแบบการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) มาปรับรวมเข้ากับ การฝึกฝน และการสนับสนุนจาก องค์กร รวมถึงสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงองค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะใน หน่วยงานกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีความเชี่ยวชาญ และการกิจเฉพาะทาง ด้วยศึกษาการ ยอมรับ และการใช้เทคโนโลยีในระดับสูงแบบดั้งเดิม เนื่องจากภาครัฐได้มีแนวนโยบายพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ กรมชลประทานมีการปรับตัวค่อนข้างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นถึงข้อมูลเชิงลึกใหม่เกี่ยวกับวิธีการ บูรณาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ากับการดำเนินงานขององค์กรทั่วไป โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐ และบุคลากร ที่มีการปรับตัวให้เข้ากันกับการพัฒนาได้อย่างลงตัว ด้วยหลักคิดการยอมรับเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของ การผลักดันของประเทศไทยสู่การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัล ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์การยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพภายในชลประทาน ที่ 11 กรมชลประทาน มีประเด็นที่ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการที่องค์กร ต้องนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้กับทุกมิติของ การทำงาน จากผลการศึกษา องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนควรมุ่งมั่น จัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนาทางด้าน เทคโนโลยี เพื่อประโยชน์ และการพัฒนาองค์กร การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการศึกษาในแต่ละบริบท ของแต่ละองค์กรที่มีความแตกต่างกัน แต่ทุกองค์กรสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปเป็นต้นแบบในการพัฒนา เพื่อให้องค์กรสามารถก้าวทันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างเช่นปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการสำรวจบรรยากาศองค์กรแบบเจาะลึก เนื่องจากการศึกษานี้ ไม่พบว่า บรรยากาศของ องค์กร (OC) เป็นตัวทำนายที่มีนัยสำคัญในบริบทนี้ การวิจัยในอนาคตจึงอาจจำแนกแนวทางเชิงคุณภาพมาใช้ในการสำรวจ เหตุผลที่ซ่อนอยู่ การสัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่มสามารถเปิดเผยข้อมูลเชิงลึกกว่าวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ภายใน สำนักงานชลประทานที่ 11 มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีอย่างไร และอาจจะระบุตัวแปรแฝงที่ไม่ได้บันทึกไว้ใน การศึกษานี้

2.2 ควรดำเนินการวิจัยระยะยาวซึ่งจะช่วยให้สามารถสังเกตการเปลี่ยนแปลงในการยอมรับ และการเรียนรู้เทคโนโลยีเมื่อเวลาผ่านไป โดยให้มุมมองแบบพลวัต เพื่อนำไปวางแผนการฝึกอบรม การสนับสนุน และการรับรู้ถึงประโยชน์มีวิวัฒนาการไปพร้อมกับความคุ้นเคย และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้น

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบหน่วยงานอื่น โดยทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ อาจเน้นได้ว่าข้อค้นพบจากสำนักงานชลประทานฉบับที่ 11 มีลักษณะเฉพาะหรือบ่งชี้ถึงแนวโน้มในวงกว้างในการนำเทคโนโลยีของภาครัฐไปใช้ในประเทศไทยหรือไม่

2.4 ควรสร้างการทดลองการบูรณาการแบบจำลองทางทฤษฎีเพิ่มเติม ด้วยการบูรณาการกรอบทางทฤษฎีอื่น ๆ เช่น Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) หรือแบบจำลองความสำเร็จของระบบสารสนเทศ DeLone และ McLean สามารถให้ความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับและการเรียนรู้เทคโนโลยี

เอกสารอ้างอิง

กรมชลประทาน. (2566). **วิสัยทัศน์/ค่านิยม/พันธกิจ**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2567 จาก [https:// www. rid. go. th/ index. php/ th/ strategic_ plan/ vision](https://www.rid.go.th/index.php/th/strategic_plan/vision).

จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์, ปณิศา มีจินดา, และณัฐรณนธ์ กานต์วิกุลธนา. (2566). บทบาทของแบบจำลองการยอมรับเทคโนโลยี (TAM) ต่อการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก. **RMUTT Global Business and Economics Review**, 18(1), 39–56.

เตือนใจ เขียนขานาจ. (2564). การยอมรับเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกลรูปแบบออนไลน์มหาวิทยาลัยเอกชน. **วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์**, 8(8), 311–324.

ประทวน วันนิจ, และ มนูญ สอนโพนงาม. (2565). วิฤตวัฒนธรรม เปลี่ยนผ่านวิถีชีวิตสังคมไทยในยุคดิจิทัล. **วารสารนวมทองแหกรพุทธศาสตร์ปริทรรศน์**, 9(2), 117–126.

วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ, และ เวทยา ใฝ่ใจดี. (2563). การเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรภาครัฐเพื่อยกระดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทย. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 18(1), 15–22.

สำนักงานชลประทานที่ 11. (2567). **สำนักงานชลประทานที่ 11**. สืบค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2567 จาก <http://www11.rid.go.th/rid11/vision.php>.

สุดารัตน์ พุ่มใหญ่. (2567). **ปัจจัยการรับรู้การยอมรับเทคโนโลยีและทัศนคติที่ส่งผลต่อการตัดสินใจสมัครใช้บริการแพลตฟอร์มวิดีโอสตรีมมิ่งของกลุ่มวัยทำงานในจังหวัดปทุมธานี**. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ .

องอาจ ชาญประสิทธิ์ชัย. (2566). องค์ประกอบกรยอมรับเทคโนโลยีทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**, 17(2), 240–256.

Reference

Albeedan, M., Kolivand, H., & Hammady, R. (2023). Evaluating The se of Mixed Reality in CSI Training Through The Integration of the Task-Technology Fit and Technology Acceptance Model. **IEEE Explore**, 11(23), 114732–114752.

Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of use, and user Acceptance of Information Technology. **MIS Quarterly**, 13(3), 319–340.

Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User Acceptance of Computer Technology: A Comparison of two Theoretical Models. **Management Science**, 35(8), 982–1003.

- Elsayed, A. A. E., & Saad, M. (2023). Determinants of Intention to use online Training Based on The TAM Model in Telecom Egypt Company. **Journal of Business and Management Sciences**, 11(1), 1–21.
- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A.-G., & Buchner, A. (2007). G*Power 3: A Flexible Statistical Power Analysis Program for the Social, Behavioral, and Biomedical Sciences. **Behavior Research Methods**, 39(2), 175–191.
- Mogaji, E., Viglia, G., Srivastava, P., & Dwivedi, Y. K. (2024). Is it the End of the Technology Acceptance Model in The Era of Generative Artificial Intelligence?. **International Journal of Contemporary Hospitality Management**, 13(5), 1–15.
- Miles, J. (2014). **Tolerance and Variance Inflation Factor**. Wiley Online Library, 24(6), 1–15.
- Saif, N., Khan, S. U., Shaheen, I., ALotaibi, A., Alnfai, M. M., & Arif, M. (2024). Chat-GPT; Validating Technology Acceptance Model (TAM) in Education Sector Via Ubiquitous Learning Mechanism. **Computers in Human Behavior**, 154(2023), 1–23.
- Sakib, N. M., Akter, M., Sahabuddin, M., & Fahlevi, M. (2024). An Application of the Extended UTAUT Model to Understand the Adoption of Cashless Transactions: Evidence From a Developing Country. **Journal of Science and Technology Policy Management**, 13(8), 1–15
- Powell, S. K., Lim, E., & Sass, M. (2024). Multilevel Cross-cultural Training Outcomes and Self-enhancement or Strategic Modesty Through Self-reported Outcomes: A Meta-analysis. **International Studies of Management & Organization**, 20(14), 1–15.
- Tanjung, M. , & Herwindhani, K. (2023). Analysis of Customer Perceptions on the Acceptance of Mobile Banking-based Services in Banking Sectors Using an Approach of the Technology Acceptance Model (TAM). **International Journal of Business Innovation, Economics and Social Science**, 11(1), 17–25.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). **User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View**. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478.
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A Theoretical Extension of the Technology Acceptance Model: Four Longitudinal Field Studies. **Management Science**, 46(2), 186–204.

คณะผู้เขียน

ดร.จิรัตติกา สุธสิงห์

สำนักงานชลประทานที่ 11 กรมชลประทาน
200 หมู่ 1 อาคารสำนักงานชลประทานที่ 11 ชั้น 1
ถ.ติวานนท์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120 โทร 081-972 6672
Email: jirat.jasmine@gmail.com

สิปปณรงค์ กาญจนวงศ์ไพศาล

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
1 ถนนอุททองนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร 092-504 6464
Email: sipnarong.ka@ssru.ac.th

บุรี จิตลดาพร

สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 หมู่ 16 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น 40002

โทร 081 -592 5502

Email: poorich@kku.ac.th